

275

*27 listopada, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie
w sprawie rozmów z ministrem spraw zagranicznych Szwecji
na temat planu Rapackiego i kwestii berlińskiej*

Ścisłe tajne!

Szyfrogram Nr 15023
z Sztokholmu, nadany 27.11 g. 15.00

Birecki

27 bm. przyjął mnie Unden na 40 minutowej rozmowie.

1. Plan Rapackiego

Nowe elementy są mu znane. Z zainteresowaniem i sympatią śledzą wysiłki Polski i wprowadzane modyfikacje, które istotnie wydają się iść naprzeciw głównym obiekcom. (W tym miejscu wspomniał, że interesował się także wizytą R. w Oslo²⁸, a sesja nordycka²⁹ dała sposobność stwierdzić, że rząd norweski ocenia wizytę pozytywnie). Unden ocenia, że naczelnym motywem inicjatywy polskiej jest zaniepokojenie zbrojeniami NRF. Szwecja je podziela i uważa sprawę niemiecką za najbardziej palącą w Europie. (Tu pierwsza wzmianka o Berlinie, że wystąpienie ZSRR nie rokuje nadziei na rozładowanie napięcia, a chyba też nie sprzyja perspektywom planu R.). Rząd szwedzki kilkakrotnie określił swoje stanowisko (Erlander, Unden). Sprzyjają wszelkim inicjatywom realnego i konkretnego rozbrojenia i odprężenia.

Plan. R. uważają za godny uwagi, ale nie są bezpośrednio zainteresowani. Również deklaracja nordyckich ministrów mogła mieć i miała tylko generalny charakter. Unden nie może wyjść poza stanowisko generalne, zwłaszcza że plan R. nie był dyskutowany na Królewskiej Radzie spraw zagranicznych ani w Riksdagu.

Unden zapytał, czy były formalne odpowiedzi rządów i jakie. Mimo iż „pierwsza runda” była niezadawalająca, sądzi osobiście, iż rząd polski powinien nową wersję ująć w dokument i przedłożyć formalnie. Jest przecież sporo

²⁸ Zob. dok. nr 259.

²⁹ Chodzi prawdopodobnie o obrady VI sesji Rady Północnej w Oslo (9–15 listopada).

zainteresowania, np. Anglii. Planowi sprzyja SPD, szkoda, że ich wpływy są teraz nieznaczne.

W związku z moim twierdzeniem, że plan jest obecnie jedyną konkretną propozycją disengagement, nawrócił do planu Edena i późniejszych koncepcji angielskich. Były one o tyle łatwiejsze, że węższe terytorialnie. Z drugiej strony plan polski chociaż obejmuje wielką część Europy, to nie obejmuje Węgier, co „niektórzy uważają za ważne”.

Istotna trudność leży w twardym negatywnym stosunku Bonn, ale Szwecja oczywiście nie może występować z radami dla NRF.

2. Unden poruszył obszernie Berlin. Uważa, że nie może chodzić głównie o NRD, gdyż to ostatecznie sprawa tylko prestiżowa.

Chodzi chyba przede wszystkim znowu o zaniepokojenie zbrojeniami NRF. Ale bardzo niepokoi go hipoteza, że jest to krok ku pogłębieniu i utrwaleniu podziału Niemiec. Polemizowałem z taką interpretacją³⁰.

/-/ Szymanowski

AMSZ, ZD 6/77, w. 60, t. 852

276

29 listopada, szyfrogram ambasadora w Moskwie o opiniach
I sekretarza KC KPZR na temat sytuacji międzynarodowej

Ściśle tajne!

Szyfrogram Nr 15133
z M o s k w y , nadany 29.11 g. 23.00

Wierna

Na przyjęciu u Albańczyków:

1) Chruszczow w rozmowie z ambasadorami Francji, Austrii, Szwecji, NRD, w której brałem udział, powtórzył zasadnicze tezy noty w sprawie

³⁰ Dokument rozesłano do placówek w Genewie, Belgradzie, Londynie, Paryżu, Nowym Jorku i Waszyngtonie.